

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
CORT-REAL 7-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donará compte en lo Setmanari

Any 3.º

Diumenge 21 de Juny de 1896

Núm. 114

Als subscriptors

Se prega als senyors subscriptors de fora de Gerona que estàn en descobert, se serveixin remetre l' import de la suscripció en sellos de correu o llibransas del correu mutuó.

CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA

Avis als socis

La Junta directiva fa saber als socis, per sí tenen lo desig d' assistirhi, que avuy diumenge, a les nou del mes de Juny, se celebrarà en lo local del «Centre» una vetllada literaria musical.

Gerona 21 de Juny de 1896.

Per A. de la J. D.—Lo Secretari, Joan Vinyas.

SECCIÓ GENERAL

Lo Regionalisme al extranger

Es sabut la manera com s' afectuà la Confederació Alemana, portada a cap pel ex-canciller Bismark l' any 1870, aprofitantse del entusiasme que regnava en Alemanya quan la guerra ab Fransa, assegurant als Estats del domini del Rey de Prussia sobre tots los estats alemanys, seguint aquest proclamat emperador lo dia 18 de Janer de 1871 en la sala dels miralls del palau de Versalles.

Los estats independents que s' adheriren a la Confederació, ho feren per medi de tractats en virtut dels quals conservaren sa manera de governarse, no reservantse lo poder imperial altres atribucions que les que se referien a les questions de interés general pera la Confederació, com es tot lo relatiu al exercit, marina de guerra, hisenda, ferro-carrils, correus, telégrafos, dret penal, relacions diplomatiques etc.

Certament que anava més enllà la ambició de Bismark al portar a cap la Confederació, y ben segur ho considerà com el primer pas pera arribar a l' Estat unit, cosa completament impossible donchs. El esperit nacionalista se conserva y ha seguit conservantse en cada un d' aquells estats ab el mateix vigor que abans de efectuarse la Confederació.

Dos fets de poch ocorreguts ho demostren. Per assistir a les festes de la Coronació del Czar de Rússia envió l' Emperador de Alemania perque l' representés en ella al príncep Enrich de Prussia: aprofitant aquesta ocasió la colonia alemana resident a Moscou, preparà una gran recepció en lo cercle alemany en obsequi del príncep, assistint també a la recepció lo príncep Lluys de Baviera.

Al donar la benvinguda al príncep Enrich, lo president del cercle li digué: «Nos considerém honrats y orgullosos de rebre entre nosaltres al representant del Emperador d' Alemania y al seu acompanyament.» Al sentir aquestes paraules, lo príncep Lluys de Baviera declarà ab viva veu que ell no formava part del acompanyament, que Alemania era una Confederació que ell era l' príncep hereu de Baviera. Enrich de Prussia se retirà immediatament.

Aquest incident que semblava de poca importancia ha tinguda y molta, y pot tenirne més encara, fins al punt de considerarse com el fet de més gravetat que interessar a la unitat alemana de tots los que han arribat desde la fundació del imperi. De aixó se donen los periódichs prussians cridant fort contra l' príncep hereu de Baviera, usant fins formes renyides de la cortesia. Com a resultat d' aixó se diu que será designat lo ministre de Prussia a Munich, no estant encara designat son successor.

L' altre fet a que nos referiam, consecuencia de lo ocorregut a Moscou, es lo següent:

Al tancar-se lo Landtag en la capital de Baviera, lo president, senyor Walter, ab veu molt forta, doná les gracies a la casa de Wittelsbach, que's la casa regnant a Baviera, per vetllar ab tant d' empenyo pera la conservació de la independència de Baviera que está garantida pels tractats; aquestes paraules foren rebudes ab demostracions d' agrado.

Tot aixó ha contribuït a que aumentés en aquell regne la agitació regionalista, y amenassa esser aquesta més forta si s' porta endavant la intenció que s' diu té lo govern del imperi de suprimir les legacions especials que 'ls tres Estats confederats, Baviera, Saxonia y Wurtemberg tenen al extranger. No, per aixó, es de creure que logri l' govern prussiá son objecte.

J.

ANIVERSARI

Ramell de flors dedicat al Excm. Sr. Ministre de NOSTRAS HISENDAS

Allá per lo mes d' Abril de l' any 1895 sortia en la Gaceta un Real decret en lo qual tot un Ministre de la Corona escrivia aquestes ratllas en sa capsalera, que no podém menos de copiar com a exemple del cinisme dels polítichs que diu que nos governan.

Ni tan sols las traduhim:

Informadas nuestras leyes tributarias, por regla general, en principios de equidad y justicia han previsto el caso de calamidades extraordinarias que, perjudicando el arbolado o los arbustos anulan por algun tiempo las cosechas cuyo producto es el fundamento del impuesto territorial.

Las propiedades por estos accidentes castigadas no deben tributar del mismo modo que cuando se hallaban en sus condiciones normales de producción y justo es condonarles el impuesto en la proporción de la verdadera ruina que hayan sufrido.

Así lo ordenan las leyes, principalmente la del 18 Junio de 1885 y el art. 28 de la de Presupuestos de 1892-93; pero sea por defectos de procedimiento, sea por dificultades de su ejecución es lo cierto que hay en la actualidad muchos centenares de propietarios de viñedos, de olivares, de naranjales y de otras plantaciones perjudicadas unas y destruidas otras por las plagas y las calamidades, los cuales a pesar de sus insistentes y añejas reclamaciones no han logrado todavía el perdón del tributo, única compensación inmediata que el Estado puede dar a la pérdida de sus rentas y sin duda también de una parte de su capital agrícola.

Remediar aquellos defectos y destruir tales dificultades procurando a los contribuyentes y a los pueblos agraviados la más rápida satisfacción de sus peticiones cuando se demuestre su justicia, es el objeto de la presente disposición, primera de las que el gobierno se propone adoptar en favor de la decadida agricultura patria, cuyo alivio eficaz sólo podrá alcanzarse con los solícitos cuidados, la protección nacional y los indispensables auxilios, que así las Cortes como el poder ejecutivo en su esfera de acción han de concederle.

Ajustado el adjunto proyecto de decreto a los preceptos establecidos por el legislador, determina claramente el procedimiento que en cada caso debe seguirse para alcanzar el perdón del tributo: fija términos breves para la conclusión de los expedientes, desentraliza su tramitación y amplia prudentemente los plazos para presentar y justificar las reclamaciones. En todo ello se ha procurado afirmar el desagravio con títulos legítimos, sin perjuicio alguno del Tesoro, ya que garantida lo resolución de los expedientes con la mútua fiscalización individual ó colectiva, la índole del tributo por cultivo que es de cupo fijo y por lo tanto a más repartir las bajas accidentales deja a salvo los intereses del Erario público.

Com se veu, cada paraula d' aquest preàmbul es una bofetada a la justicia, a la rahó y a la decencia si no sapiguessim ja que aquestes virtuts son absolutament desconegudas dels polítichs.

Vegis l' intríngulis d' aquesta llei que per equivocació diu lo senyor Ministre que dexa a salvo los intereses del Erario público però que deuen llegir nostres lectors, de la yernocracia política. Un particular arruïnats reclama y té en contra a tot lo resto dels contribuyents de la municipalitat; un municipi en igual trista

situació és casi un miracle logri l' aprobació de la Diputació que no sab ja com arreglarse pera repartir lo cupo provincial y finalment si per etzar la majoria de los pobles d' una provincia se troban en tant crítich cas, que sols los que viuen al camp saben quan negres, y tenint la sort de contar ab una Diputació de personas, sinó totes, al menos algunas que tinguin conciencia y al mateix temps falta absoluta de lepra política, s' incoa y presenta al consell de Ministres l' expedient de condonació que una vegada aprobat per las Corts y tenint la fortuna de no ser ofegat per las protestas del resto de las provincias espanyolas tant arruinadas com la que reclama, té la rifa de que li sigui condonada per un any part de la contribució territorial, al any següent torna a comensar lo mateix, si es que los agents executius donan temps de ferho y veus aquí com un expedient que sols ab la ajuda del cel pot portarse a fi, nos converteix en un Monte-pío de socorros mútuos a tots los agricultors espanyols, puig al Ministre sols lo preocupa que el Erario, aixó es, la gran olla política, no quedi un dit buyda.

La provincia de Barcelona que té la sort de comptar en sa Diputació uns quants membres que trevallen en lo possible per la nostra desventurada classe pagesa, lográ, costant lo que ningú sab, fer l' expedient de condonació de cupo provincial; fa molts mesos que es a Madrid y ha sigut precis que una Comissió de Diputats y Senadors anés a veure al President del Concell de Ministres pera pregarli la resolució en Concell de dit expedient; las impresions foren molt dolentas puix dit senyor no vol tocar un asunto que levantaria las protestas de las demás provincias. ¿Quin escarni? ¿Quina befa? Diguís ara si no fa pujar la sanch al cap lo preàmbul que havém transcrit.

No en vá digüerem en las columnas de La Pàgina, als pochos días de publicat lo R. D., que si lo Ministre d' Hisenda cregués possible lo fer un sol expedient després de las midas que pera l' cas havia prés, no hauria publicat dita llei y ara que la provincia de Barcelona lo ha sorprés ab ell, no sab com treurese'l de sobre.

Y per Deu que no nos parlin de Cuba pera no solucionar-lo, puix ara ja sabem per qué los nostres fills soldats, agricultors en sa gran majoria, moren com a moscas en aquella terra, pou sens fondo al mateix temps dels últims quartos dels desventurats pares, germans ó familias que tenen la desgracia de contar ab algun jove. Lo general Martinez Campos ho ha dit pochos días ha ben clar: *El convenio del Zanjón no era más que un punto de partida para ver quién llegaba antes; si España mejorando la administración y el régimen en general de la Isla ó los separatistas en su propaganda. En vez de estimarlo así y obrar en consecuencia con actividad, nos hemos limitado a seguir en Cuba poco más ó menos y a continuar enviando como a empleados lo peor de cada casa, y de todo esto se ha hecho un pretexto para la insurrección ya que no haya sido su verdadera causa.* Si, als nostres polítichs los hi tarda ja que Cuba no estigui pacificada y després de havernos posat a la miseria, ara aprofitan nostres fills pera que després de haver empedrat la manigua ab sos ossos y fet creixer ab sa sanch y sas despullas la vegetació tropical, torni a quedar tot a propòsit pera seguirhi enviant lo peor de cada casa. Entre tant, aprofitan lo temps pera barallarse y pegarse en los passillos del Congrès, divertirshi jugant a questions d' honra que arreglan als restaurants y discutint en llenguatje de pescateria si las actas de las passadas eleccions son brutas ó netas. ¡Quin fàstich! ¡Quin femer!

¡Quina desgracia naixer agricultor en un país que sufreix mort y passió a mans de tals faritseus, quan Inglaterra acaba d' aprobar una reducció en la contribució territorial de 24.375.000 pessetas, a Fransa s' estudia y está a punt de plantejarse una quantiosa baixa a la mateixa y nosaltres, que tenim la més alta contribució coneguda en relació a la capacitat contributiva, a nosaltres se nos ha imposat aquest any lo máxim, lo 20' 25, per 100, debent sumar a ell los de-

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica unicament al comer de XACOLATES, SUCRES, CAFÈS y THÈS.

Reb directament los lligitims sucres de la isla de Cuba, els cafès de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA y CARACOLILLO de CEYLAN; de a quí el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la qualitat y puresa d' ell.

Recomana que per obtenir un bon café aromàtic y fort se usin las barrexas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixis com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bulli puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÈ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las clases ditas ORANGE (Carte Rouge) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta classe es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival a 4 lliures d' altres thès.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Ayguia Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo món, perquè a més de sos efectes marevellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA
DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÀ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y as bases definitivament aprobadas pera la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argentaria, Gerona.

MEDICAMENTS ACREDITATS
RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfats GIMBERNAT

Lo mellor dels tònics reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l' anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en las convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulador de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 3 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA
Al detall en totes les farmacies.

Gran Sastreria «La Ampurdanesa»

DE

Joseph Puig y Fábregas

SASTRE DE LA REAL CASA

Plassa del Oli.—GERONA.

Ultimas novetats.—Géneros de moda per senyoras y caballers.

Preus modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat, pera 'l que s' encarregui expressament.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA
Companyia general de segurs sobre la vida establerta a Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSEETS

Capital suscrites fins al 31 Dezembre 1893 87.949.791'98 ptes
Actiu en idem. . . . . 15.337.928'87 »
Sinistres pagats fins a idem. . . . . 32.82.316'69 »
Reserves ó fondos de segur a idem. . . . . 4.178.075'02 »

Les principals classes de segur son:
Vida entera.—Capital pagador a la mort del assegurat, a la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Misto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, a la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General a n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los prens sumament económichs.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS A DOMICILI
PROGRÉS, 23---Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament a
SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent a Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.
SALT

Molí Fariner

Sistema AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las molts a preus sumament modichs.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims a 30 pessetes la pesa.

Cromos, motlures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca».

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7,—1.ª

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota classe d' obras, folletos, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demás objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demás objectes pera la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota classe de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 4000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5---GERONA